

Noktalama İşaretleri

Noktalama işaretleri, cümledeki anlamı doğru sırayla iletmeni sağlayan işaretlerdir. Bu **3 sayfalık özet**, 8. sınıf Türkçe dersindeki en sık kullanılan 10 noktalama işaretini kural ve örnekle hatırlatır.

1 Nokta, Virgöl, Noktalı Virgöl

- Nokta cümleyi bitirir.
- Virgöl sıralı öğeleri ayırır.
- Noktalı virgöl eş görevli grupları ayırır.
- "ve, veya" bağlaçlarından önce virgöl konmaz.

2 İki Nokta ve Üç Nokta

- İki nokta örnek/açıklamadan önce gelir.
- Üç nokta eksik bırakılan sözü gösterir.
- Üç nokta tamamlanmamış cümlede kullanılır.

3 Soru, Ünlem, Tırnak

- Soru işareti soru cümlesinin sonuna konur.
- Ünlem duygu ve seslenmeyi gösterir.
- Tırnak başkasının sözünü aktarır.
- İç alıntıda tek tırnak kullanılır.

4 Kesme İşareti

- Özel isme gelen hâl, iyelik, bildirme eki kesmeyle ayrılır.
- Yapım eki ve çoğul eki kesmeyle ayrılmaz.
- Sayıya ve büyük harfli kısaltmaya gelen ek kesmeyle ayrılır.
- Kısaltmada ek, son harfin okunuşuna uyar: TDK'den.

5 Kısa Çizgi

- Kısa çizgi kelimeyi satır sonunda böler.
- Ekleri göstermek için kısa çizgi kullanılır.
- Uzun çizgi satır başındaki konuşmaları gösterir.

Kesme Var mı, Yok mu?

Kesme Var	Kesme Yok	Neden
Türk'üm	Türklük	Bildirme eki / yapım eki
İstanbul'da	İstanbulu	Hâl eki / yapım eki
Ankara'ya	Ankaralı	Hâl eki / yapım eki
Ali'ye	Aliler	Hâl eki / çoğul eki

ÇÖZÜMLÜ ÖRNEKLER

Noktalama İşaretleri: adım adım 5 örnek

ÖRNEK 1 VİRGÜL

"Defterini, kalemmini, silgini çantana koy." cümlesinde virgüller ne için kullanılmıştır?

- 1 Öğeleri bul: defterini, kalemmini, silgini.
- 2 Bağlaçsız sıralandığını gör.
- 3 Sıralı öğeler arasına virgül koy.

Cevap: Virgüller, bağlaçsız sıralanan öğeleri ayırır.

ÖRNEK 2 KESME İŞARETİ

"Ankara'ya" ve "Ankaralı" kelimelerinde kesme farkı nedir?

- 1 "Ankara'ya": özel isme hâl eki gelmiş.
- 2 "Ankaralı": yapım ekiyle yeni kelime türemiş.
- 3 Hâl ekinde kesme var, yapım ekinde yok.

Cevap: "Ankara'ya" kesmeli, "Ankaralı" kesmesiz yazılır.

ÖRNEK 3 NOKTALI VİRGÜL

"Bir kısmı okuyor, yazıyor; bir kısmı dinliyor, not alıyor." cümlesinde noktalı virgül neden kullanılmıştır?

- 1 İki ayrı eş görevli grup bul.
- 2 Grupların virgülle kendi içinde ayrıldığını kontrol et.
- 3 Grupları birbirinden noktalı virgülle ayır.

Cevap: Noktalı virgül, iki eş görevli söz grubunu birbirinden ayırır.

ÖRNEK 4 İKİ NOKTA

"Çantamda şunlar var: kalem, silgi, cetvel." cümlesinde iki nokta ne işe yarar?

- 1 Cümlemin örnek vereceğini fark et.
- 2 İki noktayı örnekten önce koy.
- 3 Örnekleri virgülle sırala.

Cevap: İki nokta, örnek verilecek cümlemin sonuna konur.

ÖRNEK 5 ÜÇ NOKTA

"Kapıyı açtım, içeri girince..." cümlesinde üç nokta ne anlatır?

- 1 Cümlemin bitip bitmediğini kontrol et.
- 2 Sözün bilerek eksik bırakıldığını gör.
- 3 Üç noktayı eksik sözün yerine koy.

Cevap: Üç nokta, tamamlanmamış bırakılan sözü gösterir.

MİNİ TEST

Noktalama İşaretleri: 10 soruda kendini dene

Ad Soyad:

Tarih:

Doğru / Yanlış:

1. Nokta işareti genellikle nereye konur?

- A) Tamamlanmış cümlelerin sonuna
B) Sadece sayılara
C) Sadece kısaltmalara
D) Sadece başlıklara

3. Noktalı virgül en çok hangi durumda kullanılır?

- A) Tek kelimeyi ayırırken
B) Cümleyi bitirirken
C) Eş görevli grupları ayırırken
D) Soru sorarken

5. Üç nokta hangi durumda kullanılır?

- A) Tamamlanmamış sözün yerine
B) Soru cümlesinde
C) Ünlem cümlesinde
D) Kısaltmada

7. "İstanbul'da" kelimesinde kesme işareti neden kullanılmıştır?

- A) Yapım eki geldiği için
B) Kısaltma olduğu için
C) Özel isme hâl eki geldiği için
D) Sayı olduğu için

9. "2026'da" kelimesinde kesme işareti neden kullanılmıştır?

- A) Sayıya ek geldiği için
B) Özel isim olduğu için
C) Kısaltma olduğu için
D) Yapım eki geldiği için

2. "Defterini, kalemni al." cümlesindeki virgül ne için kullanılmıştır?

- A) Hitabı ayırmak
B) Sıralı öğeleri ayırmak
C) Cümleyi bitirmek
D) Soru sormak

4. "Çantamda şunlar var: kalem, silgi." cümlesindeki iki nokta ne anlatır?

- A) Soru anlamı
B) Duygu
C) Hitap
D) Örnek vereceğini

6. "Ne kadar güzel bir gün!" cümlesi hangi işaretle biter?

- A) Nokta
B) Ünlem
C) Soru işareti
D) İki nokta

8. "İstanbullu" kelimesinde kesme işareti neden yoktur?

- A) Hâl eki geldiği için
B) Bildirme eki geldiği için
C) Sayı olduğu için
D) Yapım eki geldiği için

10. Kısa çizginin kullanım amaçlarından biri nedir?

- A) Soru sormak
B) Kelimeyi satır sonunda bölmek
C) Alıntı yapmak
D) Duygu bildirmek

Cevap anahtarı

1. A · Nokta, tamamlanmış cümlelerin sonuna konur.
3. C · Noktalı virgül, eş görevli söz gruplarını ayırır.
5. A · Üç nokta, eksik bırakılan sözün yerine kullanılır.
7. C · Özel isme gelen hâl eki kesmeyle ayrılır.
9. A · Sayılara gelen ekler kesmeyle ayrılır.

2. B · Virgül, bağlaçsız sıralanan öğeleri ayırır.
4. D · İki nokta, örnek verilecek cümlelerin sonuna konur.
6. B · Duygu bildiren cümle ünlem işaretiyle biter.
8. D · Yapım ekiyle türeyen kelime kesme kullanılmaz.
10. B · Kısa çizgi, kelimeyi hece sınırından böler.

Konunun tam anlatımı ve daha fazla soru:

tahtaapp.com/blog/dersler/8-sinif-turkce-noktalama-isaretleri-konu-anlatimi